

Copia litterarum

missarū ab illustrissimo Vice-
rege Neapolitano, ab Illustri. D. Comiti de Es-
sintes, oratori Cesareꝝ maiestatis apud Romanū
Pontificē, de auxilio classe armata præstito Cro-
nicꝝ per mare, Et expeditione facta per illustrissimū
D. Andrēā de Auria, mēse Augusto. Anno 1533

CRACOVIAE IMPRES-
sum ꝑ Florianum Vnglerium.

ODIERNA DIE

quæ est xxv. mensis Augusti
anni præsentis, hora vicesima,
venit tabellarius ab Hidrunto
à domino Marchione de Tri-
palda, cum fasciculo litterarum
a domino Andrea de Auria, Principe de Mel-
phi, Capitaneo generali Cæsareæ maiestatis
classis armatæ, & alijs litteris filiorum meorū,
ac aliorum nobilium, qui mihi significarunt lit-
teris datis Coronæ xij. mensis præsentis. Qua-
liter classis Cæsarea die secunda huius mensis
ex Sicilia soluens cum galeis vigintiquinq;
nauib; quindecim, carrachis quatuor, &
galeonibus tribus, onusta tormentis belli-
cis, & peditatu Hispanico, qui in regno erat
Neapolitano, & alijs nobilibus Hispanis & Ita-
lis, qui ardentissimo animo gloriæ cupidi vt in-
teressent sanctæ expeditioni & inserviret Deo
& Cæsareæ maiest. p. utilitate reipub. christianæ
Ibāt cōtra immanissimos canes, inimicos fidei ca-
tholicæ armati & bene ordinati, quæadmodum
Cæsareæ M. & præfato Principi Andrea de
Auria optime constat, Navigandoq; eadē clas-
sis Cæsarea die octava mensis præsentis, offens-
it classē Turcicā intra vnum promontori-
um, locum munitū & difficiliorem, q̃ vt class

sis ho stilibus vi expugnari posset, quæ erat numero septuaginta magnarum nauium, quinquaginta octo galearum, duorum galeatorum, & decem fustarum, quarum omnium nauium puppes terram spectabant, proræq; in nostros directæ erant. In his nauibus multi erant Ianicæ viri satis bellaces, & alij Turcæ rerum marinarum admodum periti, cum tot machinis bellicis, quot tanta classis ferre potuit, quam cum primum inclÿta Cæsarea classis vidit, euestigio ex ea duo galeones Principis Andreae de Auria ducibus & militibus strenuis. multisq; tormentis instructi, in Turcas cum tanta vehementia, & tam tetro horrendoq; sono tormentorum irruerunt, vt mundus aperiri, cælumq; & terra ruere viderentur. Atq; ita nimirum magnæ ferme horæ intercessit spatiū, qd propter fumū ex tormentis illi duo galeones nō potuerant videri, qui ad extremū floccipendendo & multitudinē, & fortitudinem Turcarū, eos ingenti clade affecerunt, classem eorum, vt confusis ordinibus tumultuaretur, distraxerunt, multos trucidarunt, multas galeas, & alias naues destruxerunt, malis, remis, velis, & alijs nauium ornamentis corruptis & contractis. D. Andreas de Auria summus classis præfectus veritus ne illi duo galeones, qui classem Turc

carum propius obruebant, periclitarentur, incredibile etiam flagrans desiderio cum Turcis cōgredi, nauium præfectis vt fortem ea die Cæsari & reipublicæ Christianæ fauarent operam animatis, vexillisq; in altum erigi ac expandi iussis, classe ad pugnam instructa in Turcos magno impetu irruit, bombardas exonerari iussit contra immanissimos canes, in ipsorum naues & gentes, qui tanto pauore & trepidatione erant circumuenti ac cōsternati, vt mox fugam circumspicerent, vt nedum cum nostris manus cōferere, sed ne bombardas quidē suas exonerare auderent. Princeps Andreas de Austria venti prosperitatem secutus Coronam versus vela vertit, vt octo milib⁹ Hispanorū, Italorum, & Græcorum succurreret, qui grauem à Turcis obsidionem tollerabant & fame pernitiosa premebantur. Nā in ea vrbe inclusi, ad eam commeatus inopiam deuenerant, vt per videnos dies herbas, equos, asinos, & alias bestias esui abhominabiles, postremo & soleas calciamentorum decoquere ac mandere cogerentur, ne in manus hostium fidei Christianæ immanissimorū deuenirēt. Enimuero haud multo antea Græcos decem, qui famē vltius ferre nō valuerunt in apertum egressos ac comprehensos barbara feritate extoriatos cutibus

nudarunt, ac in craticulis crudeliter affarunt;
postremo Hispani, Itali, & Græci, qui Coronæ
arcta obsidione premebatur famæ adacti, infra
dies paucos deditionem facere proposuerant,
Sed Deus omnipotens per suam infinitā mis-
ericordiam in termino sex dierū misit eis sup-
petias cum magna foelicitate & prosperitate,
Nec voluit vt immanissimus Turca, & magnus
canis obtineret victoriam, aut gloriam de eius
Christianis. In ingressu classis Cæsareæ in por-
tum Coronensem, duæ naues quæ vehebāt Ca-
pitaneum Hermosiliam, & eius copias secutæ
classē à longe à tergo remanserant, eas Tur-
cæ solas cōspicati, impetum in eas fecerunt, ex-
pugnatōq; castello puppis in vna navi, & pro-
rē in altera, omnes Christianos quos ad manus
habere potuerūt crudelissime trucidarunt. Et
tam periculum certaminis ad Hermosiliā Cas-
pitaneum peruenierat, qui thorace ferreo muni-
tus, & bene armatus spataq; oblongioris ma-
nubrij, vtraq; manu tenta, tam fortiter decres-
tauit, capita, brachia, & crura Turcarum des-
truncando, vt cruentam stragem in eis edide-
rit, certus prius mori, q̃ in hostium venire pos-
testatem, & ita cum suis fortissimis commilito-
nibus tantisper se defendit, quoad auxiliāres
naues & succursus ei superuenit. Princeps.

canum propius obruebant, periclitarentur, incredibile etiam flagrans desiderio cum Turcis cōgredi, nauium præfectis vt fortem ea die Cæsari & reipublicæ Christianæ flauerent operam animatis, vexilisq; in altum erigi ac expandi iussis, classe ad pugnam instructa in Turcos magno impetu irruit, bombardas exoneri iussit contra immanissimos canes, in ipsorum naues & gentes, qui tanto pauore & trepidatione erant circumuenti ac cōsternati, vt mox fugam circumspicerent, vt nedum cum nostris manus cōferere, sed ne bombardas quidē suas exonerare auderent. Princeps Andreas de Austria venti prosperitatem secutus Coronam versus vela vertit, vt octo milib⁹ Hispanorū, Italorum, & Græcorum succurreret, qui grauem à Turcis obsidionem tollerabant & fame pernitiola premebantur. Nā in ea vrbe inclusi, ad eam commectus inopiam deuenierant, vt per videnos dies herbas, equos, asinos, & alias bestias esui abhominabiles, postremo & soleas calciamentorum decoquere ac mandere cogerentur, ne in manus hostium fidei Christianæ immanissimorū deuenirēt. Enimuero haud multo antea Græcos decem, qui famē vltius ferre nō valuerunt in apertum egressos ac comprehensos barbara feritate extoriatos cutibus

nudarunt, ac in craticulis crudeliter assarunt;
postremo Hispani, Itali, & Græci, qui Coronæ
arcta obsidione premebatur famæ adacti, infra
dies paucos deditionem facere proposuerant,
Sed Deus omnipotens per suam infinitā mis-
ericordiam in termino sex dierū misit eis sup-
petias cum magna felicità & prosperitate,
Nec voluit vt immanissimus Turca, & magnus
canis obtineret victoriam, aut gloriam de eius
Christianis. In ingressu classis Cæsareæ in por-
tum Coronensem, duę naues quę vehebāt Ca-
pitaneum Hermosiliam, & eius copias secutæ
classē à longe à tergo remanserant, eas Tur-
cæ solas cōspicati, impetum in eas fecerunt, ex-
pugnatoq; castello puppis in vna naui, & pro-
prie in altera, omnes Christianos quos ad manus
habere potuerūt crudelissime trucidarunt. Et
tam periculum certaminis ad Hermosiliā Ca-
pitaneum peruenerat, qui thorace ferreo muni-
tus, & bene armatus spatâq; oblongioris ma-
nubrij, vtrâq; manu tenta, tam fortiter decer-
tauit, capita, brachia, & crura Turcarum des-
truncando, vt cruentam stragem in eis edide-
rit, certus prius mori, q̃ in hostium venire pos-
testatem, & ita cum suis fortissimis commilito-
nibus tantisper se defendit, quoad auxiliares
naues & succursus ei superuenit. Princeps.

siquidem Andreas de Auria à longe cōspicuo-
rus suos laborantes fortissime decertare, resis-
dua classe in portu relicta, cum parte nauium
ad ferendum suis suppetias à portu Coronens-
i soluit, & naues suas iam pene captas recupes-
rauit in quibus quingētos Ianiceros, qui in eas
ingressi erant, interfecit, & centum in potestas
eum redactos cepit. Hī capti referebant genes-
ralem Capitaneum Turcicæ classis præfe-
ctum, magno Turco arcto sanguinis vinculis
iunctum, trucidatum esse. Ita Princeps de
Auria victoria inclyta potitus, Turcorū classē
semilaceram ad portū vīq; Modonensem est
insecutus, nō sine magno damno, confusione
& leuitate eorum. Interea temporis dum clas-
sis Cefareæ pars Modonē versus Turcarū clas-
sem fugabat, alterius classis milites, qui ad por-
tum Coronensem penetrauerant in terrā de-
scenderunt, & cū illis Hispanis, Italis, & Græ-
cis, qui Coronæ obsidionem tollerabāt famæ
seminectis, armis sine vlla dilatione sumptis,
patrefactis portis, in exercitū Turcarum, qui
erra Coronam urbem obsederat erumpendo
nuaserunt, Turcæ vero audacia Christianorum
consternati vix tentato prelio, castris omnia-
riam cōmeatu plenis, tormētis bellicis, & alijs
impedimentis, etiam equorū ephippijs relictis

in fugam se proripuerunt Modonem versus;
& Christiani quamuis famæ & siti præmeretur,
non cessarunt tamen dictū exercitū Turcarū
terrestrem magno animo insequi ad longum
terre spaciū, extremū fugientū agmen
carpēdo, & trucidādo. Ceperūtq; tres magnas
bombardas & victualia multa, cū infinitis vestimentis,
tentorijs, equis, & alijs rebus, quæ longum
esset enumerare. Nos cū auxilio om̃is
potentis & magni Dei maiorem speramus
victoriam, quæ postq; successerit per infinitā suā
misericordiam & bonitatē, vos reddemus
certiores. Ad seruitiū & honorem Cesareæ M.,
& reipublicæ Christianæ foeliciter Amen;